

1. Liczby rzeczywiste

Wymagania, jakie stawia przed Tobą egzamin maturalny

ZDAJĄCY:

- przedstawia liczby rzeczywiste w różnych postaciach (np. ułamka zwykłego, ułamka dziesiętnego okresowego, z użyciem symboli pierwiastków, potęg)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych (wymiernych)
- posługuje się w obliczeniach pierwiastkami dowolnego stopnia i stosuje prawa działań na pierwiastkach
- oblicza potęgi o wykładnikach wymiernych i stosuje prawa działań na potęgach o wykładnikach wymiernych
- wykorzystuje podstawowe własności potęg (również w zagadnieniach związanych z innymi dziedzinami wiedzy, np. fizyką, chemią, informatyką)
- wykorzystuje definicję logarytmu i stosuje w obliczeniach wzory na logarytm iloczynu, logarytm ilorazu i logarytm potęgi o wykładniku naturalnym
- oblicza błąd bezwzględny i błąd względny przybliżenia
- posługuje się pojęciem przedziału liczbowego, zaznacza przedziały na osi liczbowej
- wykonuje obliczenia procentowe, oblicza podatki, zysk z lokat (również złożonych na procent składany i na okres krótszy niż rok)

ZAPAMIĘTAJ!

Działania na pierwiastkach

Jeżeli $a \geq 0$, $b \geq 0$, $n \in \mathbb{N} \setminus \{0, 1\}$, to

- $\sqrt[n]{a \cdot b} = \sqrt[n]{a} \cdot \sqrt[n]{b}$
- $\sqrt[n]{\frac{a}{b}} = \frac{\sqrt[n]{a}}{\sqrt[n]{b}}$, dla $b \neq 0$.

Błędem bezwzględnym przybliżenia a liczby x nazywamy wartość bezwzględną różnicy liczby x i jej wartości przybliżonej, tj. $|x - a|$.

Błędem względnym przybliżenia a liczby x nazywamy stosunek błędu bezwzględnego do wartości bezwzględnej liczby x .

Błąd względny najczęściej wyrażany jest w procentach, tj. $\frac{|x-a|}{|x|} \cdot 100\%$

Notacją wykładniczą dodatniej liczby a nazywamy zapis tej liczby w postaci $a = x \cdot 10^n$, gdzie $x \in \langle 1; 10 \rangle$ oraz n jest liczbą całkowitą.

Do rozwiązania zadań z tego rozdziału wykorzystaj wzory zawarte w rozdziałach 1, 2, 3, 6 załącznika „Wybrane wzory matematyczne”.

Rozgrzewka

ZADANIE 1.1

Oblicz:

$$\text{a) } \left(1\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right)^2 - 3 \cdot \frac{1 - 2 \cdot \frac{1}{3}}{4 - 3 \cdot \frac{1}{2}}$$

$$\text{b) } 0,(12) - 0,1(13)$$

$$\text{c) } \sqrt{2}(2 - \sqrt{2}) - \sqrt{3}(3 - \sqrt{3})$$

$$\text{d) } \sqrt{32} - 2\sqrt{8}$$

$$\text{e) } 2^2 \cdot (2^3)^2 : (2^4)^2$$

$$\text{f) } \log_3 2 + \log_3 1,5$$

$$\text{g) } \log_{\sqrt{7}} 1 - \log_9 3$$

ZADANIE 1.2

Oblicz, jakim procentem liczby $2^{\log_2 6}$ jest liczba $|1 - \sqrt{2}| + |2 - \sqrt{2}|$.

ZADANIE 1.3

Pan Tadeusz założył w banku lokatę, na którą przeznaczył 10 000 zł. Bank oferował w tym czasie lokaty roczne z półroczną kapitalizacją odsetek. Wysokość oprocentowania lokaty wynosiła 6% w skali roku. Ile złotych zyska pan Tadeusz po upływie 1 roku?

ZADANIE 1.4

Przybliżenie liczby $\frac{7}{15}$ podano z dokładnością do 0,01 z nadmiarem. Oblicz błąd względny tego przybliżenia.

ZADANIE 1.5

Uprość ułamki

$$\text{a) } \frac{\sqrt{8} + \sqrt{32}}{\sqrt{2}}$$

$$\text{b) } \frac{\sqrt{3} + \sqrt{243}}{\sqrt{3}}$$

$$\text{c) } \frac{\sqrt{75} - \sqrt{12}}{\sqrt{27}}$$

Trening

Zadania zamknięte

ZADANIE 1.6

Największy wspólny dzielnik (NWD) liczb 8640 i 252 jest równy

- A. $2^6 \cdot 3^3 \cdot 5$ B. $2^2 \cdot 3^2 \cdot 7$ C. $2^6 \cdot 3^3$ D. $2^2 \cdot 3^2$

ZADANIE 1.7

Najmniejsza wspólna wielokrotność (NWW) liczb 600 i 280 jest równa

- A. $2^3 \cdot 3 \cdot 5^2 \cdot 7$ B. $2^3 \cdot 3 \cdot 5 \cdot 7$ C. $2^3 \cdot 3 \cdot 5^3 \cdot 7$ D. $2^6 \cdot 3 \cdot 5^3 \cdot 7$

ZADANIE 1.8

Liczba całkowitych należących do przedziału $\langle 1 - \sqrt{7}; 1 + \sqrt{7} \rangle$ jest

- A. 3   B. 4   C. 5   D. nieskończenie wiele

ZADANIE 1.9

Jeżeli $\frac{a}{b} = \frac{3}{4}$, to wyrażenie $\frac{b}{a} + 1$ jest równe

- A. $\frac{7}{4}$ B. $\frac{7}{3}$ C. $\frac{1}{3}$ D. $\frac{1}{4}$

ZADANIE 1.10

W zbiorze $A = \{-3, -2, -1, \dots, 3\}$ liczb pierwszych jest

- A. 5   B. 4   C. 3   D. 2

ZADANIE 1.11

Największa dwucyfrowa liczba naturalna podzielna przez 17 jest równa

- A. 51   B. 68   C. 98   D. 85

ZADANIE 1.12

Liczba 110 000 000 040 nie jest podzielna przez

- A. 3   B. 4   C. 5   D. 9

ZADANIE 1.13

Liczba, której 0,03% wynosi 9, to

- A. 0,0027   B. 30 000   C. 2700   D. 3000

ZADANIE 1.14

Liczbą 10 razy mniejszą od $\log 100^{10}$ jest liczba

- A. 2   B. 20   C. 10   D. 1

ZADANIE 1.15

Wartość wyrażenia $1 + 4 \log_4 2$ jest równa

- A. -3   B. 3   C. 8   D. 9

ZADANIE 1.16

Liczba $16^{\log_2 3}$ jest równa

- A. 3   B. 9   C. 27   D. 81

ZADANIE 1.17

Liczbę $0,5 \log 25 + \frac{2}{3} \log 27$ można zapisać w postaci

- A. $\log 14$ B. $\log 45$ C. 14   D. 45

ZADANIE 1.18

Jeżeli $\log_2 9 = m$, to $\log_2 27$ jest równy

- A. $\frac{3}{4}m$ B. $\frac{3}{2}m$ C. $3m$ D. $3+m$

ZADANIE 1.19

Wartość wyrażenia $\frac{(2^2)^{\frac{1}{2}} \cdot (2^3)^{\frac{1}{3}}}{2}$ jest równa

- A. -2   B. -6   C. 2^{-1} D. 2^{-3}

ZADANIE 1.20

Jeśli $\log_a 16 = 2$, to liczba a jest równa

- A. 8   B. 4   C. 14   D. 5

ZADANIE 1.21

Wartość wyrażenia $\frac{|3\sqrt{5}-2|}{4-6\sqrt{5}}$ jest równa

- A. $-\frac{1}{2}$ B. $\frac{1}{2}$ C. $3\sqrt{5}-2$ D. $6\sqrt{5}-4$

ZADANIE 1.22

Pierwiastek sześcienny z liczby $a = 2 \cdot 2^2 \cdot (2 \cdot 2^2)^2$ jest równy

- A. 2   B. 4   C. 8   D. 16

ZADANIE 1.23

Iloczyn dwóch liczb naturalnych, z których jedna jest trzy razy większa od drugiej, jest równy 48. Większa z tych liczb jest równa

- A. 8   B. 9   C. 10   D. 12

ZADANIE 1.24

Wiadomo, że $\log_a 2 = \log_b 4 = \log_c 8 = 3$. Wtedy $\sqrt{a^3 b^3 c^3}$ jest równy

- A. 27   B. 8   C. 64   D. 16

ZADANIE 1.25

Liczba b jest liczbą odwrotną do $a = 2^{\sqrt{3}}$. Zatem

- A. $b = -2^{\sqrt{3}}$ B. $b = -2^{-\sqrt{3}}$ C. $b = 2^{\sqrt{3}}$ D. $b = 2^{-\sqrt{3}}$

ZADANIE 1.26

Wartość wyrażenia $\frac{(\sqrt{2})^3}{4^{\frac{5}{2}}}$ jest równa

- A. $256\sqrt{2}$ B. $2^{\frac{3}{2}}$ C. $64\sqrt{2}$ D. $2^{\frac{7}{2}}$

ZADANIE 1.27

Odwrotność liczby $\frac{3-2\sqrt{2}}{2}$ jest równa

- A. $\frac{2\sqrt{2}-3}{2}$ B. $6+4\sqrt{2}$ C. $6+2\sqrt{2}$ D. $\frac{3+\sqrt{2}}{7}$

ZADANIE 1.28

Cenę towaru obniżono dwukrotnie o 20%. Cena tego towaru zmalała o

- A. 64%   B. 40%   C. 60%   D. 36%

ZADANIE 1.29

Liczba $k = 3 \cdot 10^{-12} + 5 \cdot 10^{-11}$ przedstawiona w postaci wykładniczej to

- A. $k = 5,3 \cdot 10^{-11}$ B. $k = 5,3 \cdot 10^{-12}$ C. $k = 8 \cdot 10^{-23}$ D. $k = 0,53 \cdot 10^{-10}$

ZADANIE 1.30

Wartość wyrażenia $\left[(1-\sqrt{3})^{-2} + (1+\sqrt{3})^{-2} \right]^{\frac{1}{2}}$ jest równa

- A. 2   B. $\sqrt{2}$ C. $\frac{\sqrt{2}}{2}$ D. $\frac{1}{2}$

ZADANIE 1.31

Wartość wyrażenia $(\sqrt[3]{3^2} + \sqrt[3]{3^2})^3$ jest równa

- A. 6^3 B. 72   C. 18   D. 6

ZADANIE 1.32

Czwarta część liczby $a = 2^{10} + 2^{10} + 2^{10} + 2^{10}$ jest równa

A. 2^{10}

B. 2^{38}

C. $4 \cdot 2^{10}$

D. $\frac{1}{4} \cdot 8^{40}$

Zadania otwarte**ZADANIE 1.33**

Oblicz.

a) $(\sqrt{3}-3)^2(\sqrt{3}+3)^2$

b) $2(\sqrt{2}-1)(\sqrt{2}+1) - (\sqrt{2}-1)^2$

c) 16% liczby $3^{\log_3 20}$

ZADANIE 1.34

Wykonaj działania na potęgach.

a) $\frac{(2^3)^2 : 2^4}{2 \cdot 2^3}$

b) $\frac{\left(\frac{1}{2}\right)^{-3} : \left(\frac{1}{2}\right)^4}{\left(\frac{1}{2}\right)^{-6}}$

ZADANIE 1.35

Przedstaw wyrażenie w postaci potęgi liczby pierwszej (2, 3, 5, ...). Dobierz właściwą podstawę potęgi.

a) $4^{-3} \cdot \frac{1}{2} \cdot (2^{-4})^{-3}$

b) $2\sqrt{2} \cdot \left[\frac{8^{\frac{1}{2}} \cdot \left(\frac{1}{4}\right)^{-2} \cdot 2^3}{2 : (\sqrt{2} \cdot \sqrt[3]{2})} \right]^{\frac{1}{2}}$

c) $\frac{\sqrt[3]{3} \cdot 3^{\frac{2}{3}}}{\sqrt[3]{9} \cdot 3}$

d) $\sqrt[3]{8^3 \sqrt{4^3 \sqrt{2}}}$

e) $\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{1}{8} \cdot \dots \cdot \frac{1}{512}$

f) $\frac{8^{\frac{2}{3}} \cdot 64}{\sqrt[3]{16} \cdot 4^{\frac{1}{2}}}$

g) $\frac{\sqrt[3]{2} \cdot 128}{0,125 \cdot 8^{\frac{4}{3}}}$

h) $\frac{\sqrt[3]{16} \cdot (2^3)^{-1} : 2^{-3}}{\left(\frac{1}{8} \cdot \sqrt{2}\right)^{-1}}$

i) $5 \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt[3]{5}$

Maturalne zawody

ZADANIE 1.66

Liczbą odwrotną do liczby $\sqrt{2}$ jest liczba

- A. $-\sqrt{2}$ B. $2^{\frac{1}{2}}$ C. $-2^{\frac{1}{2}}$ D. $2^{-\frac{1}{2}}$

ZADANIE 1.67

Suma dwóch liczb jest równa 21. Jedna z nich jest dwa razy większa od drugiej. Mniejsza z tych liczb jest równa

- A. 7   B. 8   C. 6   D. 11,5

ZADANIE 1.68

Liczba 100 razy większa od liczby 100^{100} jest równa

- A. 100^{200} B. $10\,000^{100}$ C. $100^{10\,000}$ D. 100^{101}

ZADANIE 1.69

Liczba 10 200 300 040 000 nie jest podzielna przez

- A. 10^4 B. 25   C. 12   D. 2500

ZADANIE 1.70

Wartość wyrażenia $\frac{\sqrt{7} + \sqrt{5}}{\sqrt{7} - \sqrt{5}}$ jest równa

- A. 6   B. $6 + \sqrt{35}$ C. $6 - \sqrt{35}$ D. $12 + 2\sqrt{35}$

ZADANIE 1.71

Wiadomo, że $\log_2 a = b$ ($a > 0$). Wtedy $\log_2 a^2$ jest równy

- A. b B. $2b$ C. $\frac{1}{2}b$ D. $b+2$

ZADANIE 1.72

Liczba, której 20% pomniejszone o 3 wynosi 6, jest równa

- A. 45   B. 30   C. 39   D. 34

ZADANIE 1.73

Jeżeli $\frac{b-1}{a} = \frac{1}{2}$, to

- A. $b-1 = \frac{1}{2}a$ B. $\frac{a-2}{b} = -2$ C. $a=2b+2$ D. $a = 2 - 2b$

ZADANIE 1.74

Liczbę $a = 2 \log 3 + 3 \log 2$ można zapisać w postaci

- A. $\log 17$ B. $\log 72$ C. $\log 36$ D. $\log 12$

ZADANIE 1.75

Oblicz x^{-2} , jeżeli $x = \frac{1}{\sqrt{3} + \sqrt{2}} - \frac{1}{\sqrt{3} - \sqrt{2}}$.

ZADANIE 1.76

Kwadrat każdej z trzech kolejnych liczb naturalnych zwiększono o 1. Wykaż, że tak otrzymana suma liczb przy dzieleniu przez 3 daje resztę 2.

ZADANIE 1.77

Klient pewnego banku wziął 1230 zł pożyczki i spłacał ją w dwunastu równych ratach. Jakie było oprocentowanie pożyczki w stosunku rocznym, jeżeli wysokość jednej raty wynosiła 123 zł?

ZADANIE 1.78

Wyznacz wszystkie liczby rzeczywiste spełniające obie nierówności: $-4 \leq x < 3$ i $x^2 - 5x \leq 0$.

ZADANIE 1.79

Wykaż, że liczba $x = 2 \log_{\frac{1}{36}} 3 + \log_{\frac{1}{36}} 4$ jest największą liczbą całkowitą ujemną.

IGRZYSKA MATURALNE

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EGZAMIN MATURALNY Z MATEMATYKI

POZIOM PODSTAWOWY

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 18 stron (zadania 1–33). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Rozwiązania zadań i odpowiedzi zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. W zadaniach zamkniętych zaznacz, poprzez otoczenie kółkiem litery, jedną prawidłową odpowiedź.
4. Pamiętaj, że pominięcie argumentacji lub istotnych obliczeń w rozwiązaniu zadania otwartego (25–33) może spowodować, że za to rozwiązanie nie będziesz mógł dostać pełnej liczby punktów.
5. Pisz czytelnie i używaj tylko długopisu lub pióra z czarnym tuszem lub atramentem.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Możesz korzystać z zestawu wzorów matematycznych, cyrkla i linijki oraz kalkulatora.

ARKUSZ 1

**Czas pracy:
170 minut**

**Liczba
punktów
do uzyskania:
50**

ZADANIA ZAMKNIĘTE

Zadanie 1. (1 pkt)

Jeżeli $\frac{a}{b} = 5$, to wartość wyrażenia $\frac{a+b}{a}$ jest równa

- A. 6   B. $\frac{6}{5}$ C. $\frac{5}{6}$ D. 4

Zadanie 2. (1 pkt)

Wiadomo, że $\log_5 16 = a$ i $\log_5 2 = b$. Wówczas

- A. $b = 4a$ B. $a = 2b$ C. $a = b^4$ D. $a = 4b$

Zadanie 3. (1 pkt)

Wartość wyrażenia $(\sqrt{32} - \sqrt{128})^2$ jest równa

- A. 32   B. 160   C. 96   D. $16\sqrt{2}$

Zadanie 4. (1 pkt)

Jednym z rozwiązań równania $\frac{x+3}{x} = 2x$ jest liczba

- A. 1   B. -1   C. $-\frac{3}{2}$ D. 0

Zadanie 5. (1 pkt)

Liczba rozwiązań równania $2x(x-1)(x^2-3) = 0$ jest równa

- A. 5   B. 4   C. 3   D. 2

Zadanie 6. (1 pkt)

Ile liczb całkowitych spełnia nierówność $-2(x+2)(x-8) > 0$?

- A. 7   B. 8   C. 9   D. 11

Zadanie 7. (1 pkt)

Wiadomo, że liczby a i b spełniają warunek: $a = 2b$, $a, b \in \mathbb{R}_+$. Wówczas

- A. liczba b jest dwa razy większa od liczby a
B. liczba a jest o 50% większa od liczby b
C. liczba b stanowi 50% liczby a
D. liczba a jest o 2 większa od liczby b

BRUDNOPIS

